

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

na období 2021–2024

**Školní kurikulum podpory zdraví
Mateřské školy „Klubíčko“ Ostrava – Hrabová,
Bažanova 6, příspěvková organizace**

Č.j.: MSKL0650/2021/AS

**Název: S Klubíčkem proletíme svět, tam a zase zpět
(zkrácená verze)**

.....
Mgr. Alice Strnišťová, ředitelka MŠ

Projednáno na pedagogické radě dne 30. 8. 2021

Osnova

I. Představení mateřské školy (*obecná charakteristika školy*)

1. Základní údaje o škole (*identifikační údaje o mateřské škole*)
2. Charakter a umístění školy
3. Organizační uspořádání školy (*organizace vzdělávání*)

II. Charakteristika programu (*charakteristika vzdělávacího programu*)

1. Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy
2. Dlouhodobé záměry rozvoje

III. Neformální kurikulum

Principy a zásady podpory zdraví v mateřské škole
– podmínky formálního kurikula

IV. Formální kurikulum

1. Tematický celek
 - 1.1. Téma
 - 1.2. Podtémata (jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence)
 - 1.3. Tematické části (jejich charakteristika)
 2. Vzdělávání dětí před vstupem do ZŠ a dětí s odloženou školní docházkou
 3. Vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními
 4. Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných
 5. Vzdělávání dětí mladších tří let
 6. Pravidla pro tvorbu třídních kurikul

V. Evaluace (*evaluační systém*)

1. Vnitřní evaluace
2. Vnější evaluace
3. Plán evaluace

Přílohy

- Roční pracovní plán – prováděcí plán
- Evaluační zpráva

I. Představení mateřské školy (obecná charakteristika školy)

1. Základní údaje o škole (identifikační údaje o mateřské škole)

Název školy dle rejstříku:	Mateřská škola, „Klubíčko“ Ostrava – Hrabová, Bažanova 6
Adresa mateřské školy:	Bažanova 1106/6, Ostrava – Hrabová, 720 00
Zřizovatel školy:	Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava – Hrabová Bažanova 4
Ředitelka MŠ:	Mgr. Alice Strnišťová
Právní forma:	Příspěvková organizace
IČO:	70 989 079
Identifikátor školy:	674 000 099
Telefonní spojení:	555 131 616
Webové stránky:	
e-mail:	klubicko@msklubickoostrava.cz

Součásti mateřské školy:

Školní jídelna:	Bažanova 1106/6, Ostrava – Hrabová
Vedoucí školní jídelny:	Ing. Johanka Sun, CSc.
Telefonní spojení:	555 131 614
e-mail:	ekonomka@msklubickoostrava.cz

Kapacita mateřské školy:

Mateřská škola:	125 dětí
Školní jídelna:	125 jídel

Zpracovatelé programu:

Ředitelka MŠ:	Mgr. Alica Strnišťová
Zástupce ředitelky:	Bc. Iveta Raková

2. Charakter a umístění školy

Mateřská škola, „Klubičko“ Ostrava – Hrabová, Příborská 28, příspěvková organizace (dále jen MŠ) patří do sítě předškolního zařízení, jejímž zřizovatelem je Statutární město Ostrava, městský obvod Hrabová.

Dne 1. 1. 2003 se sloučením dvou předškolních zařízení, MŠ Příborská 28 a MŠ V. Huga 20, stala MŠ Klubičko právním subjektem s kapacitou 112 dětí. V roce 2018 započala výstavba nové mateřské školy. Od 1. 9. 2021 má mateřská škola nové sídlo na ulici Bažanova 6/1106 v Ostravě Hrabové. Budovy Příborská a V. Huga již od té doby nejsou součástí mateřské školy. Při projektování nové mateřské školy bylo přihlíženo k jejímu bezbariérovému přístupu, zvětšení plochy tříd, začlenění jídelny jako místnosti pro společenská i kulturní setkávání a vybudování zázemí pro pedagogy i správní zaměstnance.

Mateřská škola na Bažanově ulici tvoří jednopatrový komplet s pěti heterogenními třídami zpravidla pro děti od 2,5 – 7 let a vlastní školní kuchyni s jídelnou. Celé přízemí je pouze pro vzdělávání dětí a pro zázemí pedagogů je vytvořeno část patra. Do tohoto patra již děti nechodí.

Mateřská škola je umístěna ve středu obce v blízkosti Úřadu městského obvodu Hrabová, uprostřed klidové zóny polí a lesíku. Z tohoto důvodu jsme jednotlivé třídy nově pojmenovali: Medvídci, Ježci, Sovičky, Lišky, Zajíčci. Nové třídy jsou heterogenní a barevně odlišeny.

Hlavní vstup do mateřské školy je z boční strany tvořen vstupním prostorem se sedačkami a pokračuje do společného botníku, který je barevně odlišen dle barev tříd. Po přezutí se vchází do chodby, která se pak dále člení do jednotlivých tříd. Uspořádání tříd je rozděleno tak, že u hlavního vchodu se nacházejí tři třídy a další dvě třídy jsou odděleny spojovací chodbou, která vede na školní zahradu.

Třídy jsou navzájem propojeny umývárnou a WC. Každá třída je barevně odlišena, má velká prosklená okna a dveře, která směřují na zahradu s terasou. Na terase je klidová zóna s pískovištěm a plynulým přechodem na školní zahradu.

Po obvodu třídy je umístěn vestavěný nábytek tak, aby bylo možné třídu rozčlenit na individuální koutky. Dětské stoly jsou určeny pro hru dětí, ale také k postupnému podávání svačinek. Oběd je podáván již ve školní jídelně. K dispozici na třídách je interaktivní tabule a počítač. Ve třídě se nachází místnost pro ukládání lehátek a lůžkovin a před každou třídou se nachází samostatná šatna k převlékání dětí.

V bezbariérovém přízemí se kromě výše vyjmenovaných prostor nachází společná jídelna, místnost pro práci s dětmi s podpůrnými opatřeními, tři kanceláře a velký sklad hraček, ke kterému je přístup i zvenčí.

Velká školní jídelna vytváří prostor nejen ke konzumaci společného oběda, ale i pro společenská i kulturní setkávání. Součástí jídelny je moderně vybavená a zařízená kuchyň s potřebným zázemím pro personál kuchyně.

V patře nad jídelnou byl vybudován prostor pro zaměstnance mateřské školy. Nachází se zde knihovna, pracovna, šatny pedagogů, správních zaměstnanců a hygienické zařízení. Součástí je také technické zázemí – kotelna, další prostory a sklady. V pracovně jsou umístěny počítače a kopírka spolu s oddechovou zónou pro všechny zaměstnance.

Vstup na školní zahradu je umožněn přímo z každé třídy přes terasu nebo hlavním a bočním vchodem mateřské školy. Exteriér školní zahrady není zcela dobudován. Je zde nainstalováno mlhoviště, pítka, zahradní domek a houpadla. Do budoucna bude školní zahrada průběžně doplňována hracími prvky a koutky (bylinkové záhonky, masážní chodníky apod.).

3. Organizační uspořádání školy (organizace vzdělávání)

Organizace vyučovacího a výchovného procesu se řídí platnými školskými předpisy, řádem školy a Školním vzdělávacím programem. Východiskem pro zpracování vzdělávacího programu naší školy je koncepce dlouhodobého rozvoje, zpracována dle Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a Kurikula podpory zdraví v MŠ. Tato koncepce vychází z práva každého dítěte na výchovu a vzdělání a je zaměřena na výchovu předškolního dítěte ke zdravému způsobu života a k vytváření podmínek pro tělesnou, duševní a sociální pohodu. Jejím hlavním prostředkem je spontánní hra, činnosti dětí a prožitkové učení.

Uspořádání vzdělávacího procesu v prostředí a způsob organizace činností dětí a zaměstnanců. Prostedí je zde charakterizováno jako stav spokojenosti. Cílem je tedy vytvářet pohodu.

3.1. Věcné prostředí je charakterizováno:

- je dodržována čistota prostředí,
- nová budova vyhovuje všem bezpečnostním a hygienickým požadavkům,
- budova je nově postavena v záruční době, budou dodržovány a sledovány veškeré revize a požadavky na budovu,
- hračky a pomůcky jsou přístupné dětem,
- variabilnost prostředí (děti si vytvářejí svoje hrací koutky),
- je zajištěn dostatek výtvarného materiálu,
- jsou k dispozici pomůcky pro pohybovou aktivitu,
- v nové knihovně je dostatek knih pro děti i odborné literatury pro učitelky, které budou postupně obnovovány a doplňovány,
- po celý den provozu je zajištěn pitný režim a dostatek jídla dle potřeb dítěte,
- velikost nábytku je uzpůsobena dětem, děti si sami vytvářejí výzdobu své šatny a třídy,
- nově je k dispozici prostor pro děti s podpůrnými opatření při vykonávání předmětu speciálně pedagogické péče,
- je nachystána instalace infrasauny – dle finančních prostředků bude pořízena,
- pro všechny zaměstnance je v patře budovy vytvořeno zázemí k převlékání, hygieně i relaxací

Záměr:

Dodržovat hygienickou nezávadnost vybavení školy, podnětnost, estetičnost a dostupnost. Sledovat funkčnost nové budovy a vytvářet podmínky pro to, aby se děti cítily příjemně.

3.2. Sociální prostředí v MŠ je charakterizováno snahou o podporu vzájemné komunikace, důvěry a spolupráce.

- MŠ je otevřena ostatním lidem, pokud to dovolí protiepidemické podmínky,
- jsou vytvořeny pravidla soužití i pravidla vzhledem k onemocnění Covid-19,
- je vytvářen partnerský vztah mezi zaměstnanci, dětmi a rodiči,
- rodičům se nabízejí adaptační pobyty – dle možností MŠ a dodržování opatření,
- děti se spolupodílejí na rozhodování ve třídě, uplatňují vlastní iniciativu,
- děti mají možnost vyjádřit své emoce a pocity,
- společné hledání řešení vzájemných konfliktů mezi dětmi

Záměr:

Vytvářet sociální a bezpečné klima v nové mateřské škole, tak, aby dítě i rodič měl důvěru k učiteli, vzájemně spolupracovali a byli k sobě empatičtí.

Respektovat potřeby dětí, vyhýbat se stresovým situacím, manipulací a direktivních příkazů. Podporovat dítě v jeho aktivitách, možnostech vyjádřit své pocity, emoce a potřeby. Dodržovat vytvořená pravidla soužití.

Pravidla soužití:

" Všichni jsme tu kamarádi, všichni se tu máme rádi "

- pěkně se přivítej a měj dobrou náladu,
- pomáhej každému,
- nikomu neubližuj, spory řeš domluvou,
- když uděláš něco špatně, zkus to napravit, nezapomeň se omluvit,
- vždy po sobě uklid' a na požádání pomoz uklidit i ostatním,
- dávej na sebe i na své kamarády pozor,
- pomáhej mladším kamarádům,
- rozdávej úsměv a dobrou náladu,
- jez dobré a zdravé jídlo, co ti nechutná, aspoň zkus,
- když jsi unavený, odpočivej, dopřej odpočinek i svým kamarádům,
- dbej o své zdraví – umývej se mýdlem, splachuj, dodržuj opatření,

- neber si nic, co ti nepatří, když si chceš půjčit hračku od kamaráda, požádej ho,
- nekřič a používej vhodná slova,
- při odchodu se rozluč s kamarády

Práva a povinnosti dětí:

- individuálně uspokojovat své potřeby,
- užívat spontánně prostředí celé třídy,
- účastnit se i neúčastnit se aktivit nabízených učitelkou nebo ostatními dětmi,
- podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech,
- vyjadřovat svůj názor,
- podílet se, vytvářet a respektovat pravidla soužití,
- dodržovat epidemiologická opatření

Práva a povinnosti rodičů:

- být seznámeni se Školním řádem,
- dodržovat nařízení a opatření vzhledem onemocnění Covid-19,
- znát a respektovat pravidla soužití,
- být seznámeni se základními materiály Mateřské školy podporující zdraví, vyjadřovat názor k těmto materiálům,
- zapojit se do života školy, účastnit se programu – dle situace a nařízení,
- kdykoliv vstupovat do třídy – pokud to epidemiologická situace dovolí,
- při pobytu ve třídě pozorovat, či účastnit se činností,
- spolupracovat s učitelkou, konzultovat s ní potřebné poznatky o dítěti, navrhnout další možnosti

Pravidla soužití dospělých:

- důvěra
- respekt
- pravdivost
- aktivně naslouchat
- neshazovat
- osobní maximum

K tvorbě bezpečného sociálního prostředí přispívají rituály a tradice, které si vytváří jednotlivé třídy.

Společné tradice MŠ, které se budou uskutečňovat dle epidemiologických nařízení

- podzimní slavnosti – broučkáda, strašidelný bál
- mikulášská oslava
- vánoční dílničky
- dětský karneval
- velikonoční dílnička
- Den Země – návštěva planetária
- slavnosti maminek
- ozdravný pobyt (školka v přírodě)
- oslava svátku dětí
- rozloučení se školáky
- spolupráce se Spolkem rodičů Jablíčko

3.3.OrganiZační prostředí je charakterizováno:

- stanovením smysluplného řádu a uspořádání dne,
- respektováním individuálních a věkových zvláštností dětí,
- uspořádáním dne tak, aby umožňovalo pružně reagovat na změny a situace,
- organizováním činností dětí skupinově nebo individuálně,
- dáním dostatečného prostoru pro spontánní činnosti dětí,
- dodržováním vyváženosti spontánních a řízených činností,
- dodržováním tříhodinového intervalu mezi jídly

Záměr:

Vytvářet smysluplný řád dne, tak, aby děti měly čas rozdělený na aktivity, rituály, hry, pohyb a odpočinek. Respektovat věkové a individuální zvláštnosti dítěte.

Děti zařazujeme do smíšených tříd podle přání rodičů a možnosti MŠ. Jednotlivé třídy mateřské školy pracují podle společného Školního vzdělávacího programu. Na třídách je zapsáno 25 dětí, zpravidla ve věku 2-7 let. V rámci inkluze MŠ navštěvuje.....dětí s podpůrnými opatřeními a je pro ně v organizaci dne vytvořen prostor pro individuální péči.

V organizaci dne se střídají činnosti dětí:

Spontánní činnosti – dítě si volí samostatně svou aktivitu, učitelka do této aktivity nezasahuje, pouze děti pozoruje.

Částečně řízené činnosti – učitelka vstupuje s nápady a podněty, děti podněcuje k aktivitě a spolupráci.

Didakticky zacílené činnosti – mají určitý záměr dovést dítě k určitému cíli vlastní aktivitou a experimentováním.

Individuální činnosti – práce učitelky s jednotlivým dítětem. Učitelka sleduje daný cíl nebo záměr a vede dítě k úspěšnému zvládnutí úkolu.

Uspořádání dne:

Každá třída má svůj denní režim uspořádaný dle potřeb dětí a organizace třídy. Svůj denní program mají rozepsán dopodrobna ve třídních kurikulech.

Školní kurikulum vymezuje rozsah uspořádání dne v mateřské škole.

06:00 - 08:30 hod.	Spontánní hra, činnosti dětí, cvičení, hygiena
08:30 – 08:50 hod.	Dopolední svačina (postupná dle potřeb dětí)
08:45 - 09:45 hod	Spontánní hra, řízené a zájmové činnosti dětí,
09:45 - 11:30 hod.	Pobyt venku
11:30 - 12:15 hod.	Oběd
12:15 - 12:30 hod.	Hygiena, stomatologická péče
12:30 - dle potřeb dětí	Odpolední spánek, relaxace
14:30 - 15:00 hod.	Odpolední svačina (postupná dle potřeb dětí)
do 16: 30 hod.	Spontánní hra, činnosti dětí

Děti do MŠ nastupují průběžně až do 09:00 hod., dle potřeb dítěte a rodičů. Toto se netýká dětí s povinnou předškolní docházkou, které ji vykonávají v době od 8:00 do 12:00 hod.

Spontánní hra je hlavní činností dítěte spolu s prožitkovým učením. Učitelka pracuje s dětmi ve skupině a individuálně. Výchovné a vzdělávací činnosti jsou nabízeny učitelkou v průběhu celého dne s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti dítěte. Pohybové aktivity jsou umožněny dítěti po celý den.

Pobyt venku se uskutečňuje denně dopoledne, odpoledne v jarních a letních měsících pouze na školní zahradě, z důvodu odchodu dětí z MŠ. Pobyt venku bývá zkrácen nebo

vynechán pouze při nepříznivých klimatických podmínkách, nebo vzniku smogových situacích. V letních měsících se veškeré činnosti dětí provádějí venku.

Odpolední spánek a relaxace je zařazena po obědě. Doba spánku a relaxace je individuální dle potřeb dětí. Všechny děti si jdou odpočinout a vyslechnou si pohádku. Děti rok před nástupem do základní školy se nepřevlékají do pyžam a pouze relaxují. Dětem, které vstávají dříve, je nabídnuta klidová činnost.

Stravování dětí je zajištěno třikrát denně. Dopolnední a odpolední svačina je uskutečňována ve třídách – děti se sami obsluhují a postupně svačí v půl hodinovém rozmezí dle své potřeby. Oběd je vydáván ve společné školní jídelně, kde se střídají dvě směny. Děti tak mají dostatek prostoru a času na jídlo. Obsluhují se částečně sami – příprava nádobí, odnáška jídla ke stolu, úklid nádobí na určené místo. Mladším dětem pomáhají dle potřeby určené pracovnice. Pokud tuto sebeobsluhu dětí epidemiologická situace nedovolí, děti jsou obslouženy pedagogy a provozními zaměstnanci.

3.4. Profesionalita pedagogických pracovníků

Učitelka je nositelem filozofie MŠ a záleží na ní, zda se výchovně vzdělávací program MŠ naplní. Snaží se sama u sebe rozvíjet zdravý životní styl, vzdělává se v oborech, které jí pomáhají pochopit problematiku předškolního dítěte. Přichází s podněty a nápady pro svou práci, spolupracuje s ostatními, projevuje o každé dítě zájem, provádí konzultace s rodiči, záznamy o dětech. Pro děti s odloženou školní docházkou vypracovává individuální program. Ve třídě spolupracuje i se speciálním pedagogem a vede záznam v třídní knize o vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními. Pro tyto děti vypracovává ve spolupráci se speciálním pedagogem Individuální vzdělávací plán (pokud je požadován od SPC) nebo Plán vzdělávací podpory.

Dále učitelka:

- spolupracuje s učitelkou na třídě, ale i s ostatními pedagogy a zaměstnanci MŠ
- spolupracuje s odborníky SPC, PPP, ale i s odborníky v oboru logopedie, pediatrie a sociálními pracovníky
- dle vytvořeného konkrétního plánu DVPP se zúčastňuje seminářů z nabídky KVIC a dalších akreditovaných institucí – MAP, NUV apod.
- neustále pracuje se základní literaturou: Kurikulum podpory zdraví v MŠ
- studuje další literatury dle aktuálního problému (školní knihovna)
- respektuje názory druhých
- řeší vstřícně úkoly, problémy a konflikty

Role učitelky:

- *Inspirátor* – vede děti k rozvoji s ohledem na jeho možnosti, potřeby a zájmy, akceptuje vývojová a individuální specifika
- *Facilitátor* – je průvodcem na cestě za poznáním okolního světa, pomáhá dítěti chápat vtahy a porozumění sobě i ostatním ve svém okolí.
- *Konzultant* – vytváří podmínky pro přátelskou komunikaci na základech důvěry, vede děti k dovednostem na základě vzdělávacích výsledků.

3.5. Řízení MŠ – podrobněji rozepsáno v Organizačním řádu MŠ.

1. Statutárním orgánem školy je ředitelka.
2. Ředitelka řídí ostatní vedoucí pracovníky školy a koordinuje jejich práci. Koordinace se uskutečňuje zejména prostřednictvím porad vedení školy a na pedagogických poradách.
3. Jedná ve všech záležitostech jménem školy, pokud nepřenesla svoji pravomoc na jiné pracovníky v jejich pracovních náplních.
4. Rozhoduje o majetku a ostatních prostředcích, svěřených škole, o hlavních otázkách hospodaření, mzdové politiky a zajišťuje účinné využívání prostředků hmotné zainteresovanosti k diferencovanému odměňování pracovníků podle výsledků jejich práce.
5. Schvaluje všechny dokumenty a materiály, které tvoří výstupy z mateřské školy.
6. Ředitelka školy při výkonu své funkce je oprávněna písemně pověřit pracovníky školy, aby činili vymezené právní úkony jménem školy. Schvaluje organizační strukturu školy a plán pracovníků jednotlivých útvarů, rozhoduje o záležitostech školy, které si vyhradila v rámci své pravomoci, odpovídá za plnění úkolů civilní obrany a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; plánuje, organizuje, koordinuje a kontroluje úkoly a opatření, směřující k zabezpečení činnosti školy v této oblasti.

3.6. Spolupráce s partnery – podrobněji jsou aktivity popsány v Pracovním plánu a budou naplňovány dle aktuální epidemiologické situace:

s rodiči:

- rodiče mají volný přístup do MŠ, mohou se zúčastnit programu MŠ
- spolupodílejí se na adaptaci svého dítěte
- jsou umožněny individuální konzultace, pomoc při řešení konfliktů
- možnost zapůjčení odborné literatury z učitelské knihovny

- společné akce s rodiči (dle plánu spolupráce s rodiči)
- schůzky rodičů
- spolupráce se Spolkem rodičů Jablíčko a společné akce s MŠ

se Základní školou Paskovská v Ostravě – Hrabové

- konzultace o dětech před zápisem do ZŠ
- učitelka MŠ se účastní zápisu dětí do ZŠ
- návštěva učitelky ZŠ při rozloučení se školáky
- návštěva dětí z MŠ v ZŠ
- je vypracován Plán spolupráce se ZŠ

s obcí Hrabová a dalšími partnery

- pozvání na akce MŠ
- vystoupení dětí na akci "Vítání občánků"
- výstavka výtvarných prací dětí ve Zdravotním středisku, v knihovně a na radnici
- setkání s místními hasiči, policií a zajímavými lidmi obce
- výstavka dětských prací pro svaz chovatelů
- spolupráce se seniory v Domě s pečovatelskou službou na Bělské ulici
- vystoupení dětí na oslavách jubilatů (70 a 75 let)

Se všemi partnery je vypracován Plán spolupráce, který je obsažen v Pracovním plánu mateřské školy.

3.6. Způsob přijímání dětí do MŠ

Děti jsou přijímány do MŠ na základě řádného zápisu, který probíhá počátkem května dle Školského zákona č. 564/2004Sb.

Rada městského obvodu schvaluje Kritéria pro přijímání dětí do MŠ, která jsou dostupná na veřejných místech MŠ. Termín zápisu určuje ředitelka MŠ po dohodě se zřizovatelem. Termín zápisu je zveřejněn měsíc dopředu na dostupných místech (MŠ, veřejná vývěsní deska, webové stránky MŠ i zřizovatele, na místním úřadě). Písemně jsou vypracované podmínky pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, které reagují na aktuální opatření a nařízení MŠMT.

Pokud je vše v normálním režimu, mají možnost rodiče před zápisem navštívit budovu mateřské školy po dohodě s ředitelkou, nebo využít možnosti dne otevřených dveří. Pokud nelze učinit zápis do MŠ osobní návštěvou, probíhá formou elektronické přihlášky.

Po odevzdání řádně vyplněné přihlášky vydává ředitelka MŠ rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ. V červnu v roce zápisu se koná schůzka rodičů nově přijatých dětí.

II. Charakteristika programu (*charakteristika vzdělávacího programu*)

1. Filozofie programu

Východiskem pro zpracování vzdělávacího programu naší školy je koncepce dlouhodobého rozvoje, zpracována podle závazného dokumentu RVP a program a Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole autorky M. Havlínové a kol.

Tato koncepce vychází z práva každého dítěte na výchovu a vzdělání a je zaměřena na výchovu předškolního dítěte ke zdravému způsobu života a k vytváření podmínek pro tělesnou, duševní a sociální pohodu. Je založena na principech a zásadách podpory zdraví.

Její hlavním prostředkem je spontánní hra, didakticky zacílené činnosti dětí, prožitkové učení a kooperativní hry.

Při vypracování školního vzdělávacího programu jsme vycházely z analýzy, z INDI tabulek, z evaluace třídních kurikul a autoevaluace za předchozí školní rok a z předpokladu organizace v nové mateřské škole.

Školní vzdělávací program je výsledkem tvůrčího úsilí učitelek, rodičů, správních zaměstnankyň a zřizovatele. Chtěli bychom, aby v MŠ byli spokojené děti, rodiče i my, zaměstnanci.

Integrované principy filozofie podpory zdraví

1. Respektování a uspokojování obecných lidských potřeb dítěte, dospělých a pedagogů a jejich individuálních a vývojově podmíněných projevů.
2. Vytváření podmínek pro komunikaci všech lidí a rozvíjení spolupráce, která přispívá k atmosféře pohody, překonávání překážek, usnadňuje řešení problému je prevencí konfliktů.

2. Dlouhodobé záměry rozvoje

Chceme, abychom pro děti zajistily podmínky pro maximální rozvoj osobnosti na podkladě jejich věkových a individuálních zvláštností, dle zásad zdravého životního stylu. Naší snahou je, aby děti prožívaly radostné dětství obohacené o myšlenky a prožitky, aby

navzájem spolu komunikovaly, navazovaly nové kontakty, vyhledávaly společně cesty k řešení problému.

Mateřská škola si klade za cíl vybavit děti takovými kompetencemi (souboru poznatků, dovedností, schopností, postojů a hodnot), které jsou ve svém celku všeobecně pokládány za životně důležité, a tedy ve vzdělávání za prvořadé. Tyto kompetence, vyjasňují, co by dítě mělo vědět, znát, dokázat, zvládat, jak by se mělo chovat, vystupovat a projevovat. To znamená, v jakých směrech (oblastech) by mělo být schopno, způsobilé, resp. kompetentní, aby mohlo v životě úspěšně obstát. Vzdělávací program naší mateřské školy je zaměřen v souladu s platnými předpisy pro předškolní vzdělávání na osobnostní rozvoj dítěte. Naším cílem je, aby si děti osvojily základy klíčových kompetencí RVP PV. Tyto kompetence jsou předpokladem k dalšímu vzdělávání. Program je koncipován tak, aby vyhovoval individuálním potřebám a možnostem dětí.

Svémi dlouhodobými záměry chceme, aby dítě bylo schopno:

- rozvíjet se, učit se a vědět (porozumět)
- uplatňovat zkušenost (užívat výsledků učení a vědění k řešení problémů)
- užívat prostředků komunikace (přirozených i technických)
- jednat autonomně (s reflexí sociálních vztahů)
- jednat odpovědně (se zřetelem k morálním, kulturním i sociálním hodnotám) a pro společnost přínosně (pracovat, podnikat, vytvářet nové hodnoty)

Konkrétní dlouhodobé cíle:

1. Rozvoj osobnosti dítěte

- vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte po dobu jeho pobytu v mateřské škole
- rozvíjet návyky a dovednosti zdravého životního stylu
- rozvíjet návyky, dovednostmi a postoji v samotných základech, naučit děti k úctě ke zdraví, které je chápáno nejen jako nepřítomnost nemoci, ale subjektivní pocit životní pohody
- podporovat odolnost vůči stresům a zdraví škodícím vlivům, které mohou vést ke zneužití a závislostem
- naučit děti postojům k úctě ke zdraví a praktickým dovednostem chránícím zdraví

- v oblastech funkční gramotnosti se nejvíce zaměřit na průběžné aktivování, upevňování a procvičování dovedností souvisejících s přípravou na čtení a psaní a podněcování matematických představ dětí
- v rámci logopedická prevence – rozvíjet řečové dovedností dětí a předcházet narušené komunikační schopnosti u dětí
- v rámci inkluze – poskytovat děti s podpůrnými potřebami možnost zapojit se do vzdělávacího programu mateřské školy
- v rámci inkluze – poskytovat intaktním dětem příklad dobré praxe a možnost přijímat děti s podpůrnými opatřeními jako děti, které patří do společnosti a jejich možnosti uplatnění

2. Rozvoj vzájemných vztahů (dítě – rodič – učitelka)

- rozvíjet partnerské vztahy mezi učitelkou, dítětem a rodičem
- respektovat individuální potřeby a požadavky dítěte a rodiny
- podporovat přátelské vztahy mezi dětmi a dospělými na základě empatie
- úzká spolupráce rodičů s dětmi se speciální péčí

3. Rozvoj spolupráce s ostatními institucemi

- podporovat vzájemné vztahy s ostatními institucemi v obci
- vést děti k aktivnímu přístupu k obohacení duchovního a kulturního života obce

Funkční gramotnosti

Oblast funkčních gramotností je zpracována v souvislosti s požadavky MŠMT, Krajskými prioritami Moravskoslezského kraje a ČŠI. Problematika funkčních gramotností je v naší mateřské škole zařazena do oblasti vzdělávacího obsahu a klíčových kompetencí, ke kterým systematicky směřujeme děti všech věkových kategorií. Povinností všech pedagogů je pravidelně zařazovat všechny funkční gramotnosti do běžné vzdělávací práce a to formou frontálních, skupinových, individuálních i individualizovaných činností. K naplnění lze použít mimo každodenně prolínajících činností vycházejících ze vzdělávacích oblastí také různorodě orientovaných projektových dnů, projektů a dílen.

Konkrétní činnosti, směřující k rozvoji gramotností budou zaznamenávány v jednotlivých tematických částech.

1. Předčtenářská gramotnost

Cílem je průběžně startovat, upevňovat a procvičovat dovednosti související s přípravou na čtení a psaní. Pedagogové se zaměří na rozvoj čtenářských dovedností dětí všech věkových kategorií. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti jazykového, literárního a grafomotorického charakteru. Ve spolupráci se ZŠ Paskovská a místní knihovnou – čtení dětem. V rámci projektu MMO zapojení pedagogů do vzdělávání Logopedický preventista. Vybavení dětských knihoven kvalitní literaturou. Využití metody dobrého startu pro přípravu na přechod do ZŠ.

Děti vedeme k tomu, aby uměly:

- pojmenovat většinu toho čím je obklopeno,
- verbálně komunikovat, rozumět slovům a výrazům,
- aktivně si rozšiřovat svůj slovník,
- mluvit gramaticky správně,
- obrázkové čtení,
- rozlišování znaků a tvarů si podobných – zrakové vnímání,
- rozlišování sluchových vjemů a rytmů – sluchové vnímání,
- své myšlenky, pocity a nálady formulovat do vět a vyslovovalo jasně a zřetelně,
- pracovat s knihou
- vyjadřovat se prostřednictvím dramatizace

2. Předmatematická gramotnost

Cílem je podněcovat matematické představy dětí. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s orientací v prostoru, matematickými představami a řešením problémových situací. Dále budou využívány poznatky z Hejnovy metody a Montessori prvky ve výuce – vytváření didakticko matematického prostředí, krokování a manipulativní geometrie. Zapojení do projektů podporující matematickou gramotnost dětí (Šachy do škol, Numeráčci – práce s nadanými dětmi).

Děti vedeme k tomu, aby uměly:

- rozlišovat znaky a detaily,
- kreslit geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník),
- manipulace s předměty,
- chápat časové vztahy,
- orientovat v prostoru, v rovině a na ploše (projekt Šachy do škol)
- základní matematické pojmy (více, méně, menší, větší, před, za,),

- pracovat s čísly a číselnými řadami řadách – krokování, matematické sudoku
- třídit předměty, řadit a porovnávat,
- pracovat se Sešitem předškoláka – Matematika (nejstarší děti – příprava na školu).

3. Přírodovědná gramotnost

Cílem je podporovat rozvoj přírodovědné gramotnosti. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s ochranou životního prostředí, environmentální problematikou, zdravím člověka a řešením problémových situací. V rámci dotace se vybaví jednotlivé třídy kvalitními didaktickými pomůckami (mikroskopy, lupy, odborná literatura).

Děti vedeme k tomu, aby:

- měly základní poznatky o světě lidí-přírody-kultury i techniky,
- měly elementární povědomí o nutnosti ochrany přírody,
- znaly možnosti, jak aktivně přírodu chránit,
- mohly pracovat s experimentálními pomůckami (např. stůl pro vodu, písek, kameny)
- měly možnost se starat o zvířátko – např. šneky,
- měly možnost se podílet na starosti o přírodu – rostliny, bylinková zahrada,
- uvědomovaly si možnosti ohrožení svého zdraví.

4. Sociální gramotnost

Cílem je podpora závoje sociálních a společenských návyků, postojů a gramotností. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující sebeuvědomování, sebeovládání, kooperací ve skupině, participaci na společném úkolu, respektování pravidel a navazování sociálních kontaktů. Budeme pokračovat v projektu rozvíjení emoční inteligence a sociálních dovedností.

Děti vedeme k tomu, aby:

- uměly respektovat předem domluvená pravidla,
- uměly přijmout změnu a vyrovnat se s ní,
- dokázaly vyjádřit své emoce a pocity,
- dokázaly se ovládnout a elementárně regulovat své chování,
- uměly vyjádřit svůj názor, souhlas, nesouhlas,
- dokázaly spolupracovat a být partnerem při hře,
- uplatňovaly společenská pravidla ve styku s dospělými i dětmi,
- dokázaly při hře vyjednávat, spolupracovat, dohodnout se ustoupit a prosadit svůj názor,
- uměly zařadit se do skupiny vrstevníků.

5. Informační gramotnost

Cílem je seznámit děti nejen se základními informačními technikami a možnostmi jejich využití, ale i etiku používání těchto technologií. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující práci s encyklopediemi, počítačem, internetem a aktivity související s předáváním informací pomocí pošty, telefonů atd. Každá třída má počítačový koutek, zaveden internet a všechny třídy mají interaktivní SMART tabule s kvalitními výukovými programy.

Děti vedeme k tomu, aby:

- věděly, kde lze informace vyhledat (knihy, počítač, internet...),
- věděly jak předávat informace (písemnou, telefonickou, ústní formou),
- uměly základy počítačových dovedností,
- uměly pracovat na interaktivní tabuli,
- věděly, jak lze s touto technologií pracovat eticky a bezpečně – projekt TIO
- byly obeznámeny i s jinými možnostmi IT – návštěva Dolní oblast Vítkovic – svět techniky očima dětí.

6. Seznamování s cizím jazykem

Cílem je seznámit děti s kulturou a jazykem cizích zemí.

Děti vedeme k:

- seznamování pomocí obrázku se slovy,
- seznamování s říkadly a písněmi,
- seznamování se zvyky a obyčeji cizí země.

Postupně bychom se dle personálních možností chtěli zapojit zpět do projektu MMO – Bilingvní vzdělávání.

7. Pohybové dovednosti

Cílem je podporovat fyzickou pohodu, zlepšení tělesné zdatnosti i pohybové kultury, rozvoj pohybových a manipulačních dovedností, hrubé i jemné motoriky, obratnosti a zručnosti.

Děti vedeme k:

- správnému držení těla,
- koordinace těla – jemná, hrubá motorika, grafomotorika,
- zdravotní cviky – jóga, relaxační cviky, motivační pohybové říkanky
- radosti z pohybu
- přirozený pohyb v přírodě (chůze, běh, lezení, skoky).

8. Polytechnické vzdělávání

Cílem je seznamovat děti s pracovními návyky a získat základní a praktické dovednosti při práci s různým materiálem. Osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a plánování práce, vytváření aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí. Získat orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce.

Dítě vedeme k:

- rozvíjení jemné motoriky – stavebnice, nářadí,
- poznávání vybraných materiálů,
- vytváření pozitivního vztahu k práci,
- používání nových multimédií,
- rozvoji představivosti a fantazie,
- podpoře tvořivosti a konstruktivních dovedností – Svět techniky,
- zapojení do projektu“ Malý řemeslník“ (spolupráce s odborníky v oblasti polytechniky)
- práci s nářadím a přírodním materiálem,
- rozvoji pozornosti a soustředěnosti – dokončit činnost,
- podpoře pracovních návyků.

IV. Formální kurikulum (vzdělávací obsah)

1. Tematický celek

Závazným dokumentem pro nás je Rámcový vzdělávací program a "Kurikulum podpory zdraví" autorky M. Havlíkové a kol. Chceme, abychom pro děti zajistily podmínky pro maximální rozvoj osobnosti na podkladě jejich věkových a individuálních zvláštností dle zásad zdravého životního stylu. Naší snahou je, aby děti prožívaly radostné dětství obohacené o myšlenky a prožitky, aby navzájem spolu komunikovaly, navazovaly nové kontakty, vyhledávaly společně cesty k řešení problému.

Tematicky uspořádaný vzdělávací obsah navazuje na neformální kurikulum a jeho cíle vedou k naplňování cílových kompetencí dítěte na konci předškolního věku. Postupnost kroků, které vedou k naplňování cílových kompetencí u dětí, je dána dílčími vzdělávacími cíli, které jsou spojeny s přirozeným životem mateřské školy a jsou vyjádřeny v tematických částech. Pět oblastí vzdělávání (biologická, psychologická, oblast mezilidských vztahů, sociálně kulturní, environmentální) jsou rozpracovány do celoročního tématu a podtémat.

Tematický celek, jeho téma a podtéma mají danou jasnou strukturu, která se nám již osvědčila. Hlavně je přínosem pro začínající učitelky, nebo učitelky, které ještě v tomto programu nepracovaly.

1.1. Téma

Vyjadřuje nejvyšší úroveň tematického celku a nese v sobě obecné cíle a záměry a orientaci mateřské školy.

Cílem je vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte v mateřské škole a vychovávat ke zdravému životnímu stylu.

Konkrétní dlouhodobé cíle a záměry jsou rozpracovány v kapitole II.

Téma: S Klubíčkem proletíme svět, tam a zpět

Cílové kompetence, které by mohlo mít dítě předškolního vývojového období, jsou odvozeny ze sedmi klíčových kompetencí dospělého člověka podporujícího zdraví.

1. *Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemocí. Cílové kompetence předškolního dítěte*

1. má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích
2. vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale také duševním, a že tyto potíže spolu mohou souviset
3. rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv špatný nebo dobrý na jeho zdraví
4. rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat, a ty, které mohou zdraví poškozovat
5. má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát
6. má vytvořenou představu o pojmu závislost a o všech věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka
7. uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků

2. *Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou.*

Cílové kompetence předškolního dítěte

1. vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje
2. rozlišuje dobro a zlo a dovede obě kategorie vidět ve vztahu ke zdraví
3. chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit
4. chápe, že když je člověk nemocen, nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k životu
5. podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody
6. má vyvinutou představu o životosprávě

3. *Dovede řešit problémy a řeší je.*

Cílové kompetence předškolního dítěte

1. je zvědavý, má touhu poznávat
2. ví, že když řešení problému přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí
3. rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti
4. umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku
5. k problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný

6. řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problému může řešit více způsoby
7. nemá obavu ze změny, přijme ji jako běžnou součást života

4. *Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života.*

Cílové kompetence předškolního dítěte

1. má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
2. dovede označit svoje potřeby a přizpůsobit jim své chování
3. odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost
4. v běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování
5. dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji
6. umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč

5. *Posiluje duševní odolnost.*

Cílové kompetence předškolního dítěte

1. poznáváním sebe samého vytváří pravdivý obraz o sobě, své identitě, vlastnostech, sklonech a schopnostech
2. snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí
3. chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti
4. chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat
5. dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly
6. komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace
7. má zvnitřnělou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel, přijatá pravidla se snaží plnit
8. dovede požádat o pomoc, když je v nouzi
9. dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky

6. *Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce.*

7. Cílové kompetence předškolního dítěte

1. má vytvořené základní návyky společenského chování
2. je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým
3. dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a dospělými

4. je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí
 5. chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba
 6. chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití
 7. uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody
8. *Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech.*

Cílové kompetence předškolního dítěte

1. chce poznávat své okolí, svět
2. prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími
3. chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých
4. uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti
5. u druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování
6. má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se
7. prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou
8. ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost, úmyslně ji nepoškozuje

Oblasti vzdělávání a jejich podoblasti

Prostředky plnění cílů jednotlivých témat se odráží v tzv. vzdělávací nabídce pedagoga,

1. BIOLOGICKÁ

- a) Lidské tělo a aktivní pohyb
- b) Sebeobsluha
- c) Zdravá výživa
- d) Bezpečnost a ochrana zdraví

orientace a identifikace se svým tělem, mít představu o jeho skladbě a funkcích, odlišení stavu zdravé a nemocné tělo, umět pečovat o osobní hygienu, sebeobsluha, prospívat svému tělu aktivním pohybem, zdravou výživou, neohrožovat zdraví a život riskantními aktivitami.

2. PSYCHOLOGICKÁ

- a) Poznávání
- b) Prožívání

c) Sebepojetí

rozvíjení přirozených vývojových předpokladů dítěte, poznávat a prožívat svět kolem sebe, podporovat jeho spontánní zvědavost a rozvíjet poznávací dovednosti a city, podporovat jeho prožívání a učit ho sebeovládání, podporovat sebedůvěru a učit ho sebepoznání a sebehodnocení.

3. INTERPERSONÁLNÍ

- a) Respekt a tolerance
- b) Komunikace
- c) Spolupráce

podporovat přirozenou potřebu kontaktu, komunikace a součinnosti s druhými lidmi, rozvíjet schopnost vnímat a respektovat druhého člověka jako individualit a být k odlišnostem druhého tolerantní.

4. SOCIÁLNĚ – KULTURNÍ

- a) Rodina a domov
- b) Škola mateřská a základní
- c) Obec a země

připravovat dítě na budoucí sociální role v životě, respektování pravidel chování, na přijetí společenských, kulturních a etických hodnot.

5. ENVIRONMENTÁLNÍ

- a) Souvislosti
- b) Vývoj a změna
- c) Rozmanitost
- d) Ovlivňování člověkem

příspěk k pochopení jevů a dějů v okolí dítěte, naučit zvažovat přínosy a rizika podle toho, jak jednalo, aby se učilo odpovědnosti za důsledky svého chování ve vztahu k prostředí, naučilo se některým dovednostem k jeho ochraně a tvorbě, podílelo se na péči o prostředí.

Grafické znázornění

Téma: S Klubičkem proletíme svět, tam a zpět

<i>I. Podtéma</i> TO JSEM JÁ A TO JSI TY (identita)	<i>II. Podtéma</i> JÁ A ŽIVOT KOLEM MĚ (společnost)	<i>III. Podtéma</i> JÁ A SVĚT KOLEM MĚ (svět)	<i>IV. Podtéma</i> JÁ A KLUBÍČKO (aktivity)	<i>V. Podtéma</i> JÁ A ZDRAVÍ (zdravý životní styl)
<i>Tematická část:</i> I/1 Poznávám sám sebe	<i>Tematická část</i> II/1 Vítej v Klubičku	<i>Tematická část</i> III/1 Podzim maluje	<i>Tematická část</i> IV/1 Veselý pohádkový svět	<i>Tematická část</i> V/1 Ve zdravém těle dobře mi je
<i>Tematická část</i> I/2 U nás doma	<i>Tematická část</i> II/2 Hurá na prázdniny	<i>Tematická část</i> III/2 Kouzelnice Zima	<i>Tematická část</i> IV/2 Tajemství naší země	<i>Tematická část</i> V/2 Co by se stalo kdyby
		<i>Tematická část</i> III/3 Jaro ťuká na vrátka	<i>Tematická část</i> IV/3 S přírodou jsme kamarádi	
		<i>Tematická část</i> III/4 Těšíme se na léto		

2. Vzdělávání dětí před nástupem do základní školy a dětí s odloženou školní docházkou

Nástup do školy je důležitý předěl v životě dítěte, které vstupuje ze světa her do světa povinností. Nastoupí-li do školy nezralé dítě, je vystaveno dlouhodobé stresové situaci. Svou intelektovou kapacitu nemůže dítě adekvátně využít pro malou schopnost koncentrace. Je ohrožena jeho školní úspěšnost, může dojít k rozvoji tzv. syndromu neúspěšného dítěte. Učitelky mateřských napomáhají úspěšnému řešení otázky školní zralosti, proto je nutné, aby pracovaly na rozvoji dovedností pedagogické diagnostiky. Stejně důležitá je i jejich úloha při harmonizaci či stimulaci vývoje u dětí s odkladem školní docházky. Speciálním tréninkem se může podpořit dozrávání jednotlivých funkcí a tím snížit riziko vzniku specifických poruch učení.

Pedagogickou diagnostiku realizujeme nenásilně, v přirozeném prostředí, dítě netuší, že je předmětem zájmu (tak získáme objektivní výsledky).

Využíváme: herní situace, kresba. Pracujeme v přirozeném prostředí (dítě je uvolněnější, spontánní). Požadavky na dítě musí být přiměřené věku, musí situaci chápat, vše musí být přizpůsobeno mentální úrovni dítěte a vždy respektujeme individualitu dítěte.

Zaměřujeme se na diagnostiku:

- hrubé a jemné motoriky
- laterality
- citů a sociability
- komunikace
- sebeobsluhy
- rozumových schopností

V posledním roce předškolní docházky se učitelky zaměřují na konkrétní cíle a činnosti. Tyto děti mají 1-2 týdně Veselou školičku a Metodu dobrého startu. Každé dítě má svoji složku, která obsahuje pracovní sešity na rozvoj jemné motoriky a matematických představ. Pro děti s odloženou školní docházkou učitelka na třídě v rámci vzdělávacího procesu vytváří individuální program a nabízí činnosti, které jsou zaměřeny na posílení jejich problému – dle zprávy z PPP.

Učitelky pracují s dětmi ve skupině i individuálně. Děti si mohou kdykoliv v průběhu dne plnit své „školácké úkoly“. Nejvíce jsou využívány pro tuto práci chvílky po relaxaci, kdy menší děti převážně odpočívají. V rámci šablon je pro děti k dispozici školní asistentka, jejíž

činností je poskytovat základní nepedagogickou podporu. Detailní činnosti jsou vypracovány v náplni práce školního asistenta.

Konkrétní cíle, které vedou děti k dosažení těchto kompetencí:

Hygienické návyky a sebeobsluha, samostatnost

- uloží si samostatně věci do tašky, skříňky, zásuvky
- pozná své osobní věci a dovede je uložit na vyhrazené místo
- umí stolovat (držení příboru, samostatně si připravit talíř, příbor, pití), dodržuje čistotu při stolování
- umí se sám o sebe postarat: samostatné svlékání a oblékání, obutí a zutí, zapnout knoflík, druk, zip, pásek, dokáže si zavázat boty a čepici
- samostatně dodržuje osobní hygienu: mytí rukou (před a po jídle, po použití WC), používání ručníku, v případě potřeby dovede požádat o odchod na WC
- umí navázat kontakt s vrstevníky, dovede přijmout daná pravidla a dodržuje je (vydrží u dané činnosti, nevyrušuje ostatní, umí naslouchat, pokud druhý hovoří)
- rádo se zapojuje do činností, je aktivní a zvědavý
- pamatuje si uloženou povinnost, překonává přiměřené překážky při úkolech
- dokáže mluvit o svých zážitcích, vyjádří své pocity
- dovede se na čas obejít bez rodičů
- zná základní pravidla slušného chování (umí pozdravit, poděkovat, požádat).

Fyzická obratnost (hrubá motorika)

- zvládá lézt, chodit, běhat a skákat v různém terénu
- orientuje se v prostoru
- zná různé polohy těla, umí své tělo ovládnout, udrží i rovnováhu
- manipuluje s různými pomůckami – kutálí, hází, chytá míč, zvládá koordinaci svého těla-stoj na jedné noze
- má správný postoj při hodů míčkem, hod horním a spodním obloukem
- chůze i běh jsou rytmické, pravidelné s koordinovanými pohyby paží
- vydrží delší dobu se pohybovat (běhat, skákat), ale umí odpočívat, když je unaveno
- ví, co jeho tělu prospívá a co mu může uškodit (pohyb, správná životospráva, aktivní odpočinek)
- umí skákat snožmo i po jedné noze, přejít po lavičce nebo po rovné čáře nakreslené na zemi, zvládne přeskočit překážku, házet míčem jednou rukou i obouruč a umí míč chytit, skáče přes švihadlo

- umí kopat do míče, zvládne skákat panáka a zopakuje několik tanečních kroků

Matematická představivost

- dítě dovede napočítat do deseti a spočítá několik předmětů (pět pastelek, čtyři kolečka atd.).
- umí krokování, manipulativní geometrii – skládání z papíru, kostek dle návodu, rozvoj rytmu, synchronizace pohybu – říkadla, písňe, tanečky, zvládá mentální schémata – co to je
- ví, co je nahoře, dole, uprostřed, vpravo, vlevo, nad, pod, vedle, před, za, uvnitř, vně, první, poslední (hra „Najdi, kde to je?“)
- třídí a uspořádává různé předměty, věci dle velikosti (malý velký, malý – větší – největší, velký – menší – nejmenší), dle délky (krátký dlouhý)
- třídí a uspořádá drobné předměty dle slovního označení počtu, dovede počítat po jedné, ví, co znamená více, méně, stejně (např. „Podej mi tři talíře...“)
- pozná a slovně pojmenuje čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník (vyhledá předměty daných tvarů – dopravní značky, ...)
- pozná shodu a odlišnost i změnu (Najdi rozdíly v obrázku, Kimova hra), doplňuje do celku a skládá celek z částí (puzzle)

Grafomotorika – příprava na psaní

- dítě umí udělat z prstů špetku a ví, jak se správně drží tužka
- umí sedět u stolu tak, že má nohy na zemi a jeho opřené ruce svírají v lokti pravý úhel
- umí nakreslit rovnou čáru, kruh, obloučky, šneky, čtverec, vlnovky, smyčky
- dovede nakreslit panáčka s pěti prsty, hlavou, krkem, trupem, zvládne doplnit i detaily (knoflíky, kapsy)
- dovede obtáhnout psací písmo a překreslí tiskací písmeno, některé děti se zvládnou i podepsat
- umí vybarvit omalovánku a dokreslit chybějící části obrázku
- zvládne spojit rovnou čarou dva body v libovolném směru
- mačkat, trhat, vytrhávat, skládat, lepit, stříhat papír
- umí „napsat psaníčko“ zleva doprava
- využívá celou plochu při kresbě nebo malbě, při „psaní“ sleduje řádek – určený prostor

Sluchové vnímání, sluchová analýza a syntéza (oblast přípravy na čtení)

- umí rozlišit první hlásku ve slově, případně poslední nebo hlásku uprostřed slova
- zná písmena svého jména, vyhledává je v textu
- umí za pomoci vytleskávání rozdělit slovo na slabiky, určí počet slabik ve slově

- dovede pracovat s knihou, „číst“ obrázky zleva doprava
- srozumitelně se umí vyjadřovat ve větách, umí vyprávět krátký příběh nebo pohádku
- dovede reprodukovat z paměti říkadlo, básničku, rozpočítadlo
- pozorně naslouchá čtené pohádce, vyprávění
- umí se orientovat v knize – obrázkové čtení

Kognitivní schopnosti – objevování sebe sama, lidí, okolí a světa

- zná své jméno, popřípadě adresu, ví, jak se jmenují rodiče, sourozenci, co kdo doma dělá
- zná své tělo, pojmenuje jeho části, umí o něj pečovat (hygiena), umí popsat, jak se cítí
- zná, že lidé jsou různí, různě mluví, mají různé zvyky, zná některé jejich činnosti a zaměstnání
- zná a užívá pravidla společenského chování (přivítat se, rozloučit se, požádat, poděkovat, počkat...)
- využívá pro poznávání všech svých smyslů (zrak, sluch, hmat, čich, chuť) – hra „Řekni, co teď slyšíš, vidíš“, ochutnávky potravin bez zrakové kontroly- „Co to jíš?“
- ví něco o přírodě, ročních obdobích (charakteristické znaky), zvířatech (druhy zvířat, jejich životní prostředí, užitek, ochrana, péče), rostlinách (stromy, květiny, keře)
- orientuje se v časových vztazích (den, noc, ráno, poledne, večer, dnes, zítra, včera)
- orientuje se ve svém okolí (nejbližší budovy), zná cestu domů nebo MŠ, ZŠ
- dovede se správně chovat jako chodec (signalizace semaforu, přecházet na vyznačených přechodech, zastavit, rozhlédnout se a pak teprve přecházet)
- ví o některých problémech životního prostředí, okolí, ví, jak může vlastními silami pomoci (třídění odpadu, péče o zvířata, rostliny)

3. Vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

Školní vzdělávací program Mateřské školy, „Klubíčko“ Ostrava – Hrabová, Příborská 28, příspěvková organizace s názvem „S Klubíčkem proletíme svět, tam a zase zpět“ vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

4.1. Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a poskytování podpůrných opatření prvního stupně.

- PLPP sestavují učitelky na třídě po společné dohodě na základě pedagogické diagnostiky. Pokud se shodnou na závěrech, plán vypracují na dobu 3. měsíců a poskytují dítěti podpůrná opatření 1. stupně, dle Metodiky pro nastavování podpůrných opatření 1. stupně. Při sestavování PLPP není nutný informovaný souhlas zákonného zástupce.
- PLPP je vyhodnocen po 3. měsících. Toto vyhodnocení je zapsáno do PLPP.
- Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovala podpůrná opatření 1. stupně, učitelky na třídě doporučí rodičům odeslat žádost na Školské poradenské zařízení (Pedagogicko-psychologickou poradnu v Ostravě), za účelem posouzení jeho vzdělávacích potřeb.
- Učitelé na MŠ budou seznámeni s PLPP, rovněž zákonní zástupci. Toto seznámení bude stvrzeno podpisem na PLPP dítěte.

- Do zahájení poskytování podpůrných opatření 2. -5. stupně a doručení doporučení Školského poradenského zařízení, poskytuje mateřská škola dítěti podpůrné opatření 1. stupně.
- Odeslání PLPP na Školské poradenské zařízení zajišťuje ředitelka mateřské školy. Učitelky jsou povinné PLPP odevzdat k odeslání ředitelce.
- Součinnost se školským poradenským zařízením zajišťuje ředitelka a zástupce ředitelky mateřské školy.
- Neposkytuje-li zákonný zástupce dítěte součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření, jež jsou v nejlepším zájmu dítěte, postupuje učitelka dle §12 vyh. 72/2016Sb.
- Učitelka vyzve znovu po 14 dnech zákonného zástupce k doporučení odeslání žádosti na Školské poradenské zařízení.
- Po doručení Doporučení ze Školského poradenského zařízení, učitelky postupují podle Pravidel a průběh tvorby, realizace Individuálního plánu dítěte se speciálními potřebami a poskytování podpůrných opatření 2. - 5. stupně.

4.3. Pravidla a průběh tvorby, realizace Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte se speciálními potřebami a poskytování podpůrných opatření 2. - 5. Stupně.

- IVP sestavují obě učitelky na třídách ve spolupráci se speciálním pedagogem. Před jeho sestavením učitelky prostudují Doporučení školského poradenského střediska a proběhne rozhovor s učitelkami a ředitelkou s cílem nastavení metod práce dítěte, způsob kontroly osvojování znalostí a dovedností dítěte. Učitelky na třídě dohodnou společnou schůzku s rodiči a ředitelkou MŠ. Ředitelka MŠ nebo zástupce ředitelky MŠ projedná se zákonnými zástupci IVP a zajistí jejich písemný informovaný souhlas, který musí být v souladu s §16, ods.2, vyhl. 72/2016Sb.
- IVP bude stanoven na základě Doporučení školského poradenského střediska a bude rozpracován pro potřeby konkrétního dítěte s přiznaným podpůrným opatřením. IVP může být upravován podle potřeb dítěte v průběhu celého roku. Při tvorbě IVP bude využíváno nejen Doporučení školského poradenského střediska, ale i metodická podpora na Metodickém portále RVP.cz.
- Za IVP zodpovídají učitelky na třídě a speciální pedagog.
- Spolupráci a součinnost se školským poradenským střediskem (PPP, SPC) zajišťuje ředitelka MŠ nebo zástupce ředitelky MŠ, která ihned podá informaci učitelkám na třídě nebo speciálnímu pedagogovi.
- Učitelky ve třídě zabezpečí bezodkladné poskytování podpůrných opatření, které průběžně (1x za 12 měsíců) vyhodnocuje ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Shledají-li, že podpůrná opatření nejsou dostačující, nebo nevedou k naplňování vzdělávacích potřeb dítěte, doporučí učitelky, využití poradenské pomoci školského poradenského střediska.

- V případech, kdy nebude možno ze závažných důvodů zabezpečit doporučené podpůrné opatření, informuje o této skutečnosti ředitelka MŠ školské poradenské středisko a zahájí činnost k naplnění doporučení.

4.4. Specifika provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Ve třídě se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními 2-5. stupně. Počet dětí ve třídě nesmí přesáhnout jednu třetinu dětí ve třídě.
- Organizace vzdělávání se dětí přiznanými podpůrnými opatřeními se dále řídí §17, 18 vyh. 72/2016Sb.
- Dítě s přiznanými podpůrnými opatřeními bude zařazeno do běžné třídy a bude mu poskytováno vzdělání dle doporučení.
- V oblasti metod vzdělávání se bude respektovat odlišný styl, metody a formy práce, které umožní provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu, respektování individuálních možností dítěte (tempa dítěte, dostatek času a prostoru ke zvládnutí činností a aktivit).
- V oblasti hodnocení, budou využívány metody, pozorování, rozhovoru, slovního hodnocení a sebehodnocení.

Inkluzivní vzdělávání je zaměřeno tak, aby byly vytvořeny podmínky pro všechny děti, tedy také pro děti, se zdravotním postižením a zdravotním a sociálním znevýhodněním.

Školní integrace:

- tzv. inkluzivní, společné vzdělávání – společné vzdělávání se týká všech dětí, nejen těch s postižením, ale i dětí s jinými druhy postižení (jiné národnosti)
- základním postojem je přijetí a využití různorodosti, víra v to, že přítomnost dětí, které se něčím odlišují, znamená přínos pro všechny (každé dítě se odlišuje, každá třída je multikulturní)

Typy integrace v MŠ:

- Individuální integrace – zařazení žáka s postižením do běžné třídy
- Skupinová integrace – vzdělávání žáka s postižením s ostatními postiženými ve třídě běžné MŠ nebo vytvoření speciální třídy

Integrace dítěte do MŠ může mít několik stupňů, resp. možností vzdělávání:

- denně – pobyt dítěte po celou dobu provozu
- polodenně – pobyt dítěte na dopoledne (odchází po obědě)
- hospitace – dítě dochází do školy pouze např. na jeden nebo více dnů v měsíci

Požadavky na MŠ

- vhodné prostředí, kompenzační pomůcky (spolupráce rodiny, SPC)
- zajistit vyučujícího – speciálního pedagoga
- zajistit spolupráci s odbornými pracovišti
- připravit děti i pedagogy na přijetí integrovaného dítěte (čím lepší příprava, tím méně problémů by mělo vzniknout)

Požadavky na rodinu

- zajistit pravidelnou docházku a dopravu do školy a ze školy
- spolupráce s MŠ, učitelkami na třídě, speciálním pedagogem

Možnosti integrace v naší MŠ:

Tělesné postižení – bez omezení MŠ je v plném rozsahu bezbariérová, pouze zajistit osobního asistenta

Zrakově postižení – bez omezení, pouze u těžce zrakově postižených je zapotřebí asistent

Sluchově postižení – bez omezení

Mentálně postižení – bez omezení lehčí postižení a autismus, pouze zajistit spec. pedagoga a asistenta pedagoga

Poruchy v oblasti komunikačních schopností – poruchy vývoje řeči, výslovnosti – bez omezení

Vady v oblasti poruch chování – dle poruchy a doporučení SPC, jen s asistentem pedagoga

Kombinované, sdružené vady – dle poruchy a doporučení SPC, jen s asistentem pedagoga

Parciální postižení – speciální poruchy učení, ADDH, ADH, LMD – bez omezení

Nadané děti – bez omezení

Zdravotně znevýhodněné dítě – nelze zajistit dietní stravování, lze integrovat po dohodě s rodiči (zajištění individuální stravy – sepsání dohody)

Sociálně znevýhodněné dítě – bez omezení

V tomto období MŠ navštěvuje mateřskou školu deset dětí s podpůrnými opatřeními:

1 dítě s kombinovaným postižením 4. stupeň (asistent pedagoga)

2 děti s těžkou komunikační vadou 4. stupeň (speciální pedagog)

1 dítě s mentálním postižením 4. stupeň (asistent pedagoga)

4 děti s narušenou komunikační schopností – dysfázie 3. stupeň (sdílený asistent pedagoga)

2 děti s lehkou narušenou komunikační schopností 2. stupeň

Personální zajištění

V současné době pracuje s dětmi se speciálními potřebami zcela kvalifikovaný speciální pedagog. Z 11 učitelek má osm učitelek vysokoškolské vzdělání a dvě středoškolské s odbornou způsobilostí pro předškolní pedagogiky.

Spolupráce SPC

Při integraci a inkluzivním vzdělávání je nutná vždy spolupráce se SPC, se zřizovatelem a rodiči. Na základě posudku Speciálního pedagogického centra v Ostravě, lze integrovat dítě se speciálními zdravotními potřebami.

V této době spolupracujeme úzce s pracovišti SPC:

SPC při Základní škole speciální Ostrava – Slezská Ostrava – mentální postižení

SPC Kpt. Vajdy 1a, Ostrava Zábřeh – narušená komunikace

SPC Frýdek – Místek, 28. října 1884 – tělesné postižení, kombinované vady

Organizace vzdělávání

- Vzdělávací aktivity a činnosti budou respektovat integrované a tematické bloky Třídního kurikula. V nabídce konkrétních činností a aktivit bude dítě integrováno v rámci celé třídy (skupiny) nebo budou pro něj připravené aktivity a činnosti podobné nebo různě obměňované, které s ním provádí asistent pedagoga. Dítěti bude nabízena alespoň jedna aktivita, která je pro integrované dítě vhodná, kterou zvládne a v níž může být úspěšné.
- Pedagogická asistentka si vede denní přípravy s cíli, úkoly a konkrétními speciálními činnostmi pro dítě. Vede si denní individuální záznamy, vytváří jeho portfolio a 1x měsíčně provádí evaluaci dosažených dílčích cílů.
- V třídní knize jsou na začátku měsíce uvedeny konkrétní dílčí cíle, které asistent pedagoga u dítěte sleduje.

Individuálně vzdělávací plán je součástí příloh Třídního kurikula.

Obecné podmínky integrace v naší MŠ:

- zařazení dítěte do běžných tříd odpovídajících jejich věku a poskytovat jim a učitelům adekvátní podporu

- zajistit podpůrná opatření
- dávat příležitost dětem se všemi úrovněmi schopností, aby se v prostředí běžných tříd MŠ společně zúčastnily vzdělávacího programu
- respektovat individuální tempo a možnosti každého dítěte

Obecné dlouhodobé cíle v naší MŠ:

Podstatou integrace je společný život, společné vzdělávání znevýhodněných jedinců a běžné populace.

Cílem je pak soužití a vzájemné respektování obou skupin, nejde tedy o splnutí těchto světů nebo pouhé přizpůsobení postižených.

Základním východiskem je nerozlišování dětí na handicapované a nehandicapované a změna v zaměření na dítě v celé šíři jeho osobnosti a sociálních vztahů, nikoli se zřetelem pouze na jeho postižení.

- rozvoj schopností a dovedností pomocí individuálního přístupu
- vytvoření vhodných materiálních i sociálních podmínek v MŠ
- vzdělávat integrované dítě dle IVP, pokud je požadováno
- pokud IPV není požadováno, vytvořit Plán vzdělávacích činností a podpor

Obecné zásady při práci:

- vhodná úprava prostředí
- střídání činností
- pracovat s motivací
- úměrně rozdělovat činnosti na spontánní a řízené
- akceptovat a tolerovat individuální zvláštnosti dítěte
- maximálně využívat nadměrných výkonů dítěte
- vycházet ze závěrů vyšetření a doporučení SPC

Úprava a organizace vzdělávání:

- vzdělávání je realizována v plném rozsahu jako u ostatních dětí, jen činnosti budou upraveny dle specifických potřeb dítěte
- vzdělávání probíhá za pomoci asistenta pedagoga
- vzdělávání probíhá v prostoru třídy, kde jsou vytvořeny specifické podmínky, individuální činnosti probíhají současně se vzděláváním v kmenové třídě
- individualizace

Spolupráce se zákonnými zástupci:

- průběžně a prokazatelně informovat rodiče o předškolním vzdělávání

- s rodiči jsme se dohodli na společném postupu vzdělávání, doma procvičují dané činnosti stejným způsobem
- pořídíme si společné hračky, předměty, které budeme ve vzdělávání dítěte používat
- učitelka a asistentka je s matkou v kontaktu každý den – podávání informací
- úzká spolupráce se speciálním pedagogem
- možnost konzultace rodičů s ředitelkou dle jejich potřeby
- rodiče oznámí změny vyplývající z nového vyšetření a jeho závěru

4. Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání nadaných dětí se uskutečňuje dle §27-31, vyhl. 72/2016Sb.

5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP).

- PLPP sestavují učitelky na třídě po společné dohodě na základě pedagogické diagnostiky.
- Učitelky na třídě doporučí rodičům odeslat žádost na Školské poradenské zařízení (Pedagogicko-psychologickou poradnu v Ostravě), za účelem posouzení jeho vzdělávacích potřeb.

5.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) dítěte nadaného a mimořádně nadaného

- IVP sestavují obě učitelky na třídách ve spolupráci se speciálním pedagogem. Před jeho sestavením učitelky prostudují Doporučení školského poradenského střediska a proběhne rozhovor s učitelkami a ředitelkou s cílem nastavení metod práce dítěte, způsob kontroly osvojování znalostí a dovedností dítěte.
- Učitelky na třídě dohodnou společnou schůzku s rodiči, speciálním pedagogem a ředitelkou MŠ. Ředitelka MŠ nebo zástupce ředitelky MŠ projedná se zákonnými zástupci IVP a zajistí jejich písemný informovaný souhlas, který musí být v souladu s §16, ods.2, vyhl. 72/2016Sb.
- IVP bude stanoven na základě Doporučení školského poradenského střediska a bude rozpracován pro potřeby konkrétního dítěte s přiznaným podpůrným opatřením.
- IVP může být upravován podle potřeb dítěte v průběhu celého roku. Práce na sestavení IPV jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského

střediska, nejpozději do jednoho měsíce po obdržení. Součástí IPV je vyhodnocení a naplňování.

- IPV je zpracován na školní rok, zodpovídají za něho učitelky na třídě a speciální pedagog.
- Spolupráci a součinnost se školským poradenským střediskem (PPP, SPC) zajišťuje ředitelka MŠ nebo zástupce ředitelky, která ihned podá informaci učitelkám na třídě a speciálnímu pedagogovi.

5.3. Specifika provádění a úprav vzdělávacího procesu dítěte nadaného a mimořádně nadaného

- podpora jeho nadání individuální cestou
- obohacování vzdělávacího obsahu
- nabídka nadstandardních činností a zájmových aktivit
- pokud to bude možné, navázání spolupráce s Menzou
- předčasný nástup do povinného ročníku, či základní školy

5. Vzdělávání dětí mladších tří let

Vzdělávání dětí mladší tří let přináší rozdílná specifika práce, než u dětí 3 až 7letých. Tato specifika vychází z rozdílné fyzické a motorické úrovně, jiných potřeb, poznávacích představ, myšlenek a fantazií, jiných myšlenkových operací a jiného vztahu dítěte k druhému dítěti. V tomto roce nemáme v MŠ umístěné děti mladší tří let.

Specifika vzdělávání

Bezpečná citová vazba

Postupné osamostatňování – když se daří tvořit jistou (bezpečnou) citovou vazbu, pečující osoba a dítě jsou na sebe „vyladěni“ a potřeby dítěte jsou naplňovány, mezi pečující osobou a dítětem vzniká důvěra, dítě se může na „svého“ dospělého spolehnout, může se učit a zdravě rozvíjet. Pokud se cítí ohroženo, obrací se na dospělého. Pláče-li, v náručí dospělého se uklidní a nechá se ukonejšit. Jistá (bezpečná) vazba zároveň znamená vysokou sebeúctu – takové dítě se může začít osamostatňovat.

Předpoklady vzniku JISTÉ citové vazby:

- potěšení a radost z blízkého kontaktu s dítětem

- srozumitelné vyjadřování emocí, citlivost na sociální podněty od dítěte
- pohotové a adekvátní povzbuzování dítěte do objevování nového

Rozvoj fyzického vývoje

- zapojování do různých pohybových aktivit, spojení hudby a pohybu, běh, skákání, jízda na odrážedle
- prozkoumávání svých možností – hra s míčem, kopání, házení, podávání, předávání předmětů, tahání a tlačení hraček
- vylézá, přelézá, slézá, podlézá, přeskakuje – vystupuje, sestupuje po schodech
- jemná motorika – čmáranice, staví kostky na sebe, navléká kroužky, kuličky na tyčinku
- kolem třetího roku se objevuje běh s jasnou letovou fází
- respektovat velké individuální rozdíly v motorickém rozvoji
- poznávat, experimentovat, objevovat
- materiály rukama: písek, bláto, hlína, vody, sníh, led
- potřeba častějšího odpočinku
- sebeobslužné činnosti

Činnosti.

Chůze – zdokonalování pravidelnosti kroku a připojovat souběžné pohyby paží, v tempu udávaném bicím nástrojem, říkadlem, překračování čáry, lana, stuhy, slalom mezi hračkami, kužely apod., vystupování na schody bez držení, sestupování z lavičky, chůze po zvlněném terénu, boso, chůze po šikmé a mírně se pohybující se lavičce s dopomocí, chůze s lehkým předmětem na hlavě...

Běh – opakovaný krátký běh ne delší než 20 vteřin, přeběhy od mety k metě (vlastovičky letí), hry s během s nejjednoduššími pravidly (na medvědy, na kuřátka, na ovečky a vlka, na kočku a myš), běh na smluvený signál, střídání chůze, běhu, sedu, lehu, dřepu na smluvený signál.

Lezení – výhradně po čtyřech, od mety k metě, po mírně šikmé ploše + skluz v sedu nebo lehu, plížení pod nízkou překážkou, lezení nazad, přelézání klády, prolézání sudu, tunelem, vystupování po žebříku, ribstolu nahoru a dolů.

Skok – **průprava** přeskoků – přebíhání překážek čára, lano, stuha, pruty, gumy..., skoky snožmo (vrabci), žabí skoky, medvědí skoky z nohy na nohu dopomocí.

Převaly – z boku na bok, i z mírného svahu, kolébka – příprava na kotoul.

Podávání a házení lehkých předmětů – přehazování papírových koulí, předávání míčků z ruky do ruky, hody míčem o zed'/zem, házení míčků, kroužků do koše nad hlavou – průprava hodů horním obloukem, posílání předmětů.

Zdravotní cviky, relaxace – učit uvolnění svalů (hadrová panenka), předklon – záklon hlavy, otáčení hlavou za hračkou, v lehu na zádech přitisknout ramena a bederní část páteře k zemi (tunel se zavře, aby ani myška neproběhla), jízda na kole v lehu na zádech, z lehu na zádech sed a leh bez pomoci paží, v sedu zkřížmo pohyby paží - ptáček letí, stříška, zvon cinká, ve vzporu klečmo prohýbání páteře – kočička, pohyby v kleku, v sedu vodorovném, protahování paží, krčení, protřepávání, otevírání a zavírání dlaní – blikání světel, poklony a pohyby paží, pérování v kolenou, podřep a dřep – panáček, v předklonu předpažit se snahou dotknout se špiček na nohách, dechová cvičení.

Konstruktivní činnosti – stavění jednoduchých i složitějších a členitějších staveb – molitanové, plastové, papírové kostky, cihly – podle záměru i dle vlastní fantazie.

Manipulační hry a činnosti s pomůckami, nástroji – náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využitím – utírání stolu, zametání, utírání nádobí, příborů hry s knoflíky, vkládání tvarů, zavírání lahviček, čištění bot, skládání ubrousku, prostírání ubrousku, přenášení židle, otevírání a zavírání zásuvek, deska se zapínáním nebo zapínací rámeček.

Hry s materiálem – přelévání vody, manipulace s přírodninami – trávou, dřívky, kameny, kaštiny, větvičky, plody stromů, plastelína, hlína, bláto, písek, hra s papírem – trhání, skládání, mačkání, lepení, korálky – navlékání na cokoli, přesypání.

Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti - jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou), taneční improvizace na dětskou hudbu, jednoduché tanečky, cval vpřed – koník, hra na dětské Orffovy hudební nástroje, rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehudební povahy, poznávání některých hudebních nástrojů (i podle zvuků), poznávání ve výšce a síle tónů, zařazování říkadel a popěvek i do mimohudebních činností.

Grafické činnosti – kreslení jednoduchých tvarů, malování jednoduchých tvarů, malování vodou na různé materiály, otiskování – tiskátka, bramborová tiskátka, molitanová, prsty, dlaně, trhání papíru, lepení.

Poznávací schopnosti, myšlenkové operace a fantazie a představivost

V tomto období se rozvíjí tvořivé myšlení, třídění srovnávání, stavění, kultivace smyslového vnímání, slovně označuje to, co vidí na obrázku....

Činnosti:

- Pozorování přírodních, kulturní a technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor – pojmenování – výsledků pozorování,

- Záměrné pozorování – pozorování běžných předmětů a objektů, určování a pojmenovávání jejich vlastností – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuk, jejich charakteristických znaků a vlastností,
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti,
- Manipulace – motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, konkrétní operace s materiálem – třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.
- Volná hra s materiálem spontánní hra, volné hry a experimentování s materiálem (přírodním, umělým) a předměty s různými vlastnostmi,
- Rozvíjení pojmů – činnosti zaměřené na vytváření – chápání pojmů a osvojování poznatků – vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.,
- Kognitivně rozvíjející hry – hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii – kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické činnosti, řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých řešení a variant – akce x reakce: např. jsi mokrá, co uděláš?
- Hry a činnosti zaměřené na cvičení různých forem paměti – mechanické a logické, obrazné a pojmové
- Rozvoj gramotnosti – činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů – písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce,
- Prostorové hry – hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině – obcházení nábytku, pochodování po místnosti, schovávání předmětů,
- Činnosti zaměřené na vnímání času – činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.,
- Námětové hry – činnosti spojené s reálným životem

Sociální rozvoj

Dítě se postupně učí s pravidly seznamování ve vztahu k druhému. Osvojuje si poznatky a schopnosti důležité pro navazování vztahů k druhým lidem a rozvíjí kooperativní dovednosti...

Činnosti:

Dialog – běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.

Prosociální činnosti a hry - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách, společné setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, aktivity podporující sblížení dětí,

aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi – kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod. sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy zaměřené na poznávání sociálního prostředí v němž dítě žije – rodina – funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat, mateřská škola – prostředí vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarády, hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých, hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

Společenské hry – společenské hry, společenské aktivity nejrůznějšího zaměření – pexeso, domino....

Hry s pravidly – hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.

Využití literatury – četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením.

3. Plán evaluace

KOHO-CO	KRITÉRIA	PROSTŘEDKY	KDY- JAK ČASTO	KDO
PODMÍNKY	INDI 2 + 12	Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti Sebereflexe	denně	učitelky
		Zpětná vazba tematické části	po ukončení TČ	učitelky
		Hodnocení třídního kurikula	V pololetí analýza. Na konci školního roku evaluace	učitelky
PROCESY	Znaky prožitkového učení INDI (zejména 1. zásada - podmínka Učitelka, dotazník FK)	Záznamy o dětech	Průběžně	učitelky
		Sebehodnocení učitelky	1 x ročně	učitelky
		Kontrolní a hospitační činnost	min. 2 x ročně u každé uč.	ředitelka
VÝSLEDKY	INDI - položky děti Ukazatele dosaženého vzděl. Sdružené ukazatele (SUKy) Cílové kompetence dítěte	Evaluační zpráva	1x ročně	ředitelka a učitelky ředitelka
		Dotazník INDI kurik MŠ	1x ročně	zaměstnanci
		Dotazník pro rodiče	1x ročně 1x za 4 roky k evaluaci/inovaci	rodiče

	úroveň Třídního kurikula
	úroveň jednotlivce
	úroveň Školního kurikula

Vysvětlivky – zkratky:

ČŠI – Česká školní inspekce

DVPP – Další vzdělávání pedagogických pracovníků

INDI – indikátor hodnocení

IVP – Individuální vzdělávací plán

KVIC – Krajské vzdělávací centrum

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

PLPP – Plán pedagogické podpory

PPP – Pedagogicko psychologická poradna

RVP PV – Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání

SPC – Speciálně pedagogické centrum

ŠVP – Školní vzdělávací program

TK PV – Třídni kurikulum předškolního vzdělávání

ZŠ – základní škola